

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Expedita Juris Divini, Natvralis, Et Ecclesiastici Moralis Expositio

Tamburini, Tommaso

Coloniæ Agrippinæ, 1665

Sufficitne Receptio sine Acceptatione, vel Acceptatio sine Receptione,
parag. 3

urn:nbn:de:hbz:466:1-40132

Dichiariamo, che quelli, che la pigliaranno, habbino da riceuere, e conseruari questo Sommario, e Bolla, ch'è stampata, sigillata, e firmata di nostro nome, e sigillo, per che d'altra maniera non guadagnano detta Bolla, ne le gratie di quella.

2. **R**ecte autem dicit (quelli, che la pigliaranno) sensus enim est, (qui velint recipere,) siquidem, nemo ad eam lumendam, obligatur, ut insinuat a Sanchez, quando docet *1. Sac. lib. 2. Sum. c. 13. n. 14. sine.* *1. §. 1. du. 2. nu. 2.* *Trull. l. 1. §. 1. du. 2. nu. 2.* *1. §. 1. du. 2. nu. 2.* non valet tamen adire Superiorem pro absolutione Reservatorum, non teneri Bullam accipere, ut à Reservatis absolvat, sed posse absolvi à simplici Sacerdote, quia non tenemur, inquit, inquirere modos extraordinarios, & Privilegia, sed uti possumus modis ordinariè ab Ecclesia constitutis. Vide alium similem calum apud *b Trullenc.*

§. II.

An requiratur, ut in Bulla inscribatur nomen eius, qui illam accipit?

1. **Q**uærimus, an sit necesse conscribere eusmodi nomen in ipsa Bulla. Id enim, quam vis fieri diligenter soleat, disponatque sic debere fieri Commissarius, tamen scire omnino debemus, utrum id solum expediat, an ita sit opus, ut nulla acquirantur privilegia ab habente Bullam, si in illa suum recipientis nomen non sit inscriptum.

2. *c Hardi p. 3. tr. 8. c. 2. à nu. 3. d Castrop. de Bull. p. 11. nu. 7.* Respondeo: Solum expedire, non autem esse obligationem, iudicat *c Bardì,* & apud ipsum *Ludovicus à Cruce, Rodriquez, Henriquez, Villalobos, Trullench,* quibus adde *Castropalaum, d Verba Summarii,* quod in nostro Regno Fidelibus distribuitur, huiusmodi, hæc de re, sunt:

E perche Voi, Titio de Amatis, haucte dato due Reali, &c. Et havete ricevuta quest' à Bolla, essendosi in essa scritto il Vostro Nome, di havere conseguito, e vi si concedono le dette Indulgenze, Gratie, &c.

3. Prædicti igitur Doctores declarant illud (essendosi scritto il vostro nome) non, quasi dicat conditionem, sic (si est scriptum tuum nomen, conceduntur tibi Bulla Privilegia) sed solum demonstrat id, quod de facto est in hunc modum. (Per hanc Bullam, in qua nomen tuum scriptum est, tibi conceduntur Privilegia, &c.)

Ego cum e Gallego volo, ut inscribatur nomen, saltem, quo securius in re tanti momenti procedatur.

4. Fateor tamen, nomen posse à quocumque inscribi, nec esse necesse, ut id fiat à Depositario Bullarum, quia in Summario Vulgari prædicto, dicitur quidem, ut inscribatur nomen ibi (essendosi in essa scritto il Vostro nome) sed non præscribitur, à quo nam scribi debeat.

5. Fateor item, nomen appellativum sufficere, ut (*Dux talis, Princeps talis, &c.*) modo sic, singularis, & determinata Persona signetur.

§. III.

Sufficit ne Receptio sine Acceptatione vel Acceptatio sine Receptio.

1. **P**rofectò non sufficit: unde qui Bullam sumit, seu recipit, debet simul illam acceptare: Privilegia enim Personalia solum eis favent, qui illa acceptant. Rursus qui illam acceptat, debet apud se illam actu & physicè recipere, quia diserte, ut modo vidiisti, id mandat Pontifex. Quare nec sufficit receptio sine acceptatione, neque hæc sine illa.

2. Multò minus sufficit habere Intentionem accipiendi: cuius rei sequens exemplum habe. Titius non multis ab hinc annis accessit aliquanto tardius ad fores Ecclesiæ, ubi distributor Bullarum sedebat, peritque ab eo Bullam, atque consuetam eleemosynam largitus est: idque in libris suarum Rationum notavit Distributor, scripto item ibidem Titii nomine. Sed quia Bullas omnes, quas domo in Ecclesiam secum attulerat, aliis Fidelibus is distribuere, dixit Titio: *Ita fruiere Privilegiis Bullæ, nam ego nunc determino pro te unam ex Bullis, quas distribuendas domi custodio, & illam tibi applico, tuæque jam amodo est.* Acceptavit Titius, suamque domum reversus, comedit lacticiam de illo, qui dies erat ex diebus Quadragesimæ. Legitime ne se gessit Distributor, licitèque veritos cibos ad mensam adhibuit Titius, abstrahendo à bona fide, quæ fortè tunc intercessit?

3. Respondeo, nec legitime, nec licite. Ratio nimis est manifesta, quia nimis clarè Commissarius Generalis, cuius est explicare, quæ

quæ pertinent ad Bullam, vult, ut ad acquirendam Bullæ Privilegia, ea physicè, & materialiter recipiatur, nec sufficiat Bullæ possessio veluti civilis, quam quis habeat per alium, seu per Bullarum Distributorem: hoc enim significant illa duo Bullæ verba signatè unita (*recipiatur, & retineatur.*)

a Sebast. Acofta in expl. Bull. 9. 12.
4. Confirmatur, quia, ut habet Acofta, a Commissarius Generalis in §. ultimo instructionis editæ pro iis, qui de Bullæ Privilegiis conciones apud populum habitari sunt, prohibet sub excommunicationis pœna: *ne suscipiens Bullam Cruciatæ illam relinquat apud Theaurarium, ne scilicet inde subreptam aliqua fraudes.* Hæc ille. Si ergo non est Bulla relinquenda apud Distributorem, seu Theaurarium, postquam illa actu recepta est, erit ne relinquenda antea?

b Henr. lib. 7. c. 20. nu. 5.
5. Rectè igitur Henriquez b sic notat: *Olim inquit, sufficiebat conscribi in libro Depositarii proprium nomen suscepturi Bullam, atque ita fruebatur quis Privilegiis Bullæ; nunc vero, ut Privilegiis quis fruatur, satis non est intentio sumendi, & conscribendi, nisi Bulla recipiatur.*

6. Potro hic, ubi versamur in Receptione & Acceptatione Bullæ, aliquot sese offerunt Dubitationes explicandæ.

PRIMA DVBITATIO.

De receptione Bullæ pro existente in alio loco.

7. Si existas in eadem civitate, tu, & Amicus, qui pro te Bullam jam promulgatam accipiat, illamque ad te ferat, vel te de acceptatione moneat, tuque acceptes, sufficere ad acquirendas à te Gratias Bullæ, non est dubium, confirmatque ipsa Praxis, qua servis, amicique utimur ad Bullam recipiendam. Sed dubitatio est, quando tu, & amicus in diversa commemoramini Civitate, vel Regno. Et quidem tres evenire id modis possunt.

8. Primò, si existas tu, & amicus in eodem Regno, ubi Bulla promulgatur, sed in diversa Civitate: si V. G. tu Panormi habitans, actu accipias Bullam pro amico V. G. Titio consistente Messanæ, quæ est Civitas ejusdem Siciliae Regni; atque ille à te admonitus de receptione, acceptet: gaudere ne poterit Bullæ Privilegiis? Respondeo, gaudere posse. Hæc enim receptio non est actio, ut ita dicam, personalis, quæ scilicet debeat ab eadem

persona fieri, quæ Privilegium recipit: satis est enim sic, per suum amicum, tamquam per suum instrumentum, seu Procuratorem. Patet id in impetrationibus dispensationum, & similibus, quæ mihi profuunt, si fiant à meo Procuratore, dummodo cætera servem; quæ requiruntur. Requiritur autem in casu nostro, ut tu porrigas elemosynam loco amici, ut inscribatur ejusdem nomen; & ab eodem acceptetur; & denique ut Bulla conservetur apud te nomine ejusdem amici, quam conservationem sufficere, mox dicemus §. 4. Atque ita sustinent Suar. Henric. Villalob. Trullench. allati, & approbati à Gallego. c

9. Secundo modo prædictus casus accidere poterit, si tu existas in uno Regno, & amicus in alio, sed in utroque promulgetur Bulla, ut, si tu existens hic in Sicilia, sumas Bullam pro Cajò V. G. existente in Hispania, proderit ne Cajò (postquam is acceptaverit, &c.) illa Bulla, quam tu pro eo in Sicilia sumpisti?

Respondeo. Mihi videtur profutura, quia jam Cajus existit in loco apto ad summptionem Bullæ; id quod solum requirit Pontifex, dum dicit se dare Privilegia Bullæ existentibus in Hispaniarum Regnis, in Sardinia, & in Insulis Hispania adjacentibus, &c. At Cajus jam existit in Hispaniarum Regnis, &c.

10. Tertius modus est, si tu existas in Regno, ubi Bulla promulgatur, amicus verò sumens Bullam pro te existat in Regno, ubi non promulgatur Bulla, Tu V. G. existas in Sicilia, sumasque Bullam pro Sempronio existente Neapoli.

Respondeo. Duobus modis figurari hic casus potest. Primò si Sempronius sit Neapolitanus, & commoretur Neapoli, & neutriquam declinet in Siciliam, tu verò in Sicilia existens V. G. Panormi, sumas pro ipso Bullam. Et in hoc casu certum apud omnes est, Sempronio non prodesse prædictam Bullam, quia Pontifex vult, ut solum existentibus, vel Declinantibus in Regnum concedatur Bulla. Secundo modo, si Sempronius sit Siculus, sit V. G. Panormitanus, & maneat Neapoli, nec personaliter declinet in Regnum ubi promulgatur Bulla; tu verò Bullam pro illo acceptante V. G. sumas, &c. & in hoc etiam casu d Gallego mihi certum est (& tenet etiam Gallegus d Claus. mihi certum est (& tenet etiam Gallegus d Claus. quidquid non nemo sentire posset in opposi- sum.)

c Galleg. Claus. 14. dub. 167.

a Galleg. Claus. du. 1. b Dia. p. 17. Resol. dub. 6.

um,) non prodesse ejusmodi Bullam Sempronio. Ratio est, quia licet dictus Sempronius civiliter dicatur esse per suum Procuratorem Panormi, id tamen est ex fictione Juris: at Summus Pontifex ibi (*consistentibus, & declinantibus*) loquitur de vera, & physica consistentia; veraque declinatione, non verò de Juridica, & à Jure ficta.

11. Confirmatur, quia si id conceditur Sempronio Panormitano existenti Neapoli, non est ratio, cur non concedatur Sempronio Neapolitano ibidem, id est Neapoli consistenti. uterque enim poterit esse civiliter in suo Procuratore Panormi, & tamen omnes, ut vidimus, negant de Sempronio Neapolitano: esse autem Panormitanum vel Neapolitanum nihil confert ad hanc rem nostram, quando uterque est in Regno, ubi nequam Bulla promulgatur.

SECUNDA DUBITATIO.

De certitudine acceptionis Bullæ.

12. Si meus Pater V. G. soleat ipso die promulgationis Bullæ singulis annis existens hic Panormi sumere pro me Bullam, ego autem existam V. G. Syracusis, possum ne uti Bulla, antequam me ille de acceptione admoneat? Idem quero, si amico commiserim, ut acciperet pro me Bullam, & sciam, ipsum esse diligentissimum, & multoties pro me illum ipso die promulgationis accepisse.

Respondeo. Quamvis supponeremus certitudinem moralem, quòd pro te accepta ritè fuerit Bulla, satis esse ad illius Privilegia consequenda, nihilominus dico, hic non adesse ejusmodi moralem certitudinem. In tantis enim periculis mortis, infirmitatis, oblivionis, absentia à loco promulgationis, multitudinis negotiorum, quibus tuus pater, vel amic⁹ subicitur ob humanam conditionem, non potes certò moraliter scire, acceptam ab illis fuisse Bullam, cum hic præsertim agatur de re tanti momenti, quanta est Absolutio à Reservatis, & similibus, quæ certam requirunt potestatem, vel saltem verè probabilem, quæ probabilitas hic non adest, cum pericula prædicta rem faciant valde dubiam. Ita a Gallegus citans Vegam, & Rodriguez. Esto Diana b Henriquez, & Villalobos citati à Tamburinus de Sacramentis.

prædicto Gallego sentiant, tunc adesse certitudinem moralem, sed non sunt audiendi.

TERTIA DUBITATIO.

De duabus Bullis, quarum alteram tantum quis accipiet.

12. EGO pro amico Bullam modo dicto accepi, ejusque nomen inscripsi, illumque de acceptione admonui, sed ipse, quia invenitur jam Bullam suscepisse, non accipiat; Possum ne cum fructu, vel ego, vel ille, alteri eam applicare, qui det mihi elemosynam, quam ego dedi, deletoque amici nomine, hujus nomen inscribere?

Respondeo. Villalobos mox citandus dicit, te posse, quia dum acceptatio facta non est, potest Bulla applicari, servatis servandis, cui velis, tunc enim tu es veluti Distributor, seu Depositarius illius Bullæ, dum alteri perfecte applicata non fuit; nam propterea tunc mutare nomen, nullam falsitatem continet, sed est corrigere clarum errorem. Ita Villalobos apud c Dianam.

13. Ipse idem Diana, postquam prædictam doctrinam approbavit ex Villalobos, sicimmediatè addit: *Norandum est tamen, quòd si Petrus sumit Bullam pro Joanne, qui jam alteram acceperat, non potest Petrus illam alteri applicare, quia, ut ait d Vega, realiter ille sumpsit d Vega in eam Bullam cum intentione applicandi Petro, & sum. tom. non aliter, ergo, &c. Et ita testatur, respondisse l. c. 43. de hoc casu interrogatum Medinam. Hactenus casu 6.* Diana, in quibus mihi videtur esse contradictio. Si enim ipse ex Villalobos dixerat, posse, te cum fructu applicare alteri Bullam acceptam pro amico, qui invenitur jam accepisse, & nolle nunc acceptare, qua ratione deinde negat cum Vega, aitque Petrum sumentem Bullam pro Joanne eodem modo non acceptante, non posse alteri applicare? Certè utrobique fuit intentio applicandi ei, qui invenitur jam Bullam accepisse, quare videtur idem Casus, non diversus.

14. Vidit, puto, hanc contradictionem e Gallegus, voluitque concordare, & sic distinxit. Si tu quando sumpsisti Bullam pro amico, nulla reflexione usus es, sed solum dixisti: *Volo accipere pro amico*, potes alteri applicare, si amicus non accipiet, atque hic est (ait) casus concessus à Villalobos. Si verò usus

Ec hac

a Galleg.
claus. 14.
du. 18. v.
b Dian. p.
p. 17. 11.
Resol. 96.

hac reflexione es in hunc modum: *Volo accipere pro amico V. G. Ioanne cum intentione illi eam applicandi, non autem alteri, non potes alteri applicare, atque hic est Casus Vega.*

15. Ego sane non sum adeo ingeniosus, ut inter duos hos casus discrimen illud introspeciam. Jam enim quando accepi pro amico sine illa signata reflexione, amico volui applicare, non alteri. Quid enim significat illud (pro amico) nisi amico applicare, & consequenter non alteri. Præterea illa Bulla in utroque casu remanet sine perfecta applicatione, posito quod in utroque casu absit acceptatio. Denique pro utroque non est præsumendum Commissarium, qui jam habuit elemosynam, velle sibi eam retinere, & fructum Privilegii Bullæ nulli conferre.

16. Mihi igitur videtur Villalobos fuisse in sententia concedente posse illam Bullam alteri applicari; sed Vegam in sententia negante. Quamobrem non est, quod recurramus ad concilianda sive duo illa dicta Dianæ, sibi contraria, sive duas sententiâs ex opposito diversas, ut propterea a Delugo merito expressè advertat, Dianam hac in re non fuisse consequenter loquuram.

a Delugo
de pœn. d.
27. nu.
88.

17. Põnd dictus De Lugo l. c. prædictam sententiam Villalobos negat, impugnatque ex eo, quod posito, quod elemosyna facta ab amico nomine meo fuit, & non nomine alterius, nequit per ratificationem deinde alteri acceptare; quasi sit facta nomine suo: nemo enim potest ratum habere, quod nomine suo non est factum, sed nomine alterius.

18. Verum esto (respondere posset Villalobos) Elemosyna illa non sit facta nomine illius alterius amici, quia tamen ego nolui acceptare, tamquam factam nomine meo, remanet facta nullius nomine; ergo poterit ille alter amicus non quidem ratificare, sed illam acceptare nunc, tamquam pro se factam.

QUARTA DVBITATIO.

De duabus Bullis, quarum utraque sit à te acceptata.

19. Quid dicendum, quando accessit acceptatio? Casus figurari in hunc modum potest. Commisi amico, ut quotannis fumeret Panormi pro me Bullam; ego autem memò hujus commissionis accepi Bullam

Syraculis animo utramque acceprandi. Vel, Syraculis acceptavi eam, quam ego sumpsi, oblitus illius commissionis impositæ meo illi amico: nam quia, etiam in hoc oblivionis casu commissionem illam nunquam revocavi, & Bullam sumptam Panormi in meo Procuratore me accepisse convincor, sane etiam in hoc eventu aderit legitima acceptio.

Inquiro jam, cum rescivero Bullam unam mihi sufficere, possumne alteram ex his alteri tertio acceptanti cum fructu applicare, qui mihi elemosynam à me collatam resarciat?

20. Respondeo. Hodie postquam Pontifex Gregorius XIII. (ut mox cap. 14. videbimus) concessit, ut cum fructu bis, in anno eodem possit Bulla sumi, puto, te non posse alteri applicare. Probatum, quia Bulla semel alicui applicata, & quidem cum fructu, nequit alteri applicari, ut ex se patet, secus enim possem meam primam Bullam alteri applicare, quod nullus dixit. Sed tu jam tibi applicasti utramque, & quidem cum fructu concessio à Gregorio XIII. ergo, &c. Minor probatur, & explicatur: nam quamquam fortasse tu non indigebis secunda Bulla, tamen ut illam cum fructu habeas, satis est, si ex illa acquiras (ut certè acquiris) potestatem illa utendi. Neque enim prima Bulla fortasse tu indigebis, eaque fortasse nunquam uteris, & tamen non inde dices, te non accepisse illam cum fructu, & posse illam alteri à te applicari, fructus, enim veluti immediatus est ipsa potestas fruendi, &c.

21. At si loquamur ante hanc concessionem Gregorii, ut item de tertia Bulla, quæ fructuosa tibi non est, tu verò illam, sive per ignorantiam, sive ob aliam causam tibi applicasti, puto, esse probabile, te posse, alteri volenti eam applicare; & ab eodem elemosynam à te datam recuperare. Ratio est, quia cum illa applicatio fuerit exhibitæ ex errore circa substantiam, id est, circa Privilegia, & fructus utiles Bullæ, vera & valida applicatio non fuit, atque adeo irrita. Ne ergo hæc tertia Bulla remaneat inapplicata, & ne Commissarius data elemosyna immeditò gaudeat ideo propter eandem doctrinam, quæ n. 12. & n. 15. est allata, poterit alteri conferri.